

ד ת ו פ

15 במאי 2012

לכבוד

עו"ד עוזי סלמן
היועץ המשפטי
עיריית תל אביב-יפו
בפקס': 03-5216569

שלום רב,

הנדון: פינוי לא חוקי של אוהלי מחאה

אנו פונים אליך בדרישה דחופה להורות לגורמים הרלוונטיים בעירייה להימנע מלפגוע בחופש המחאה של פעילי המחאה החברתית באמצעות הצבת דרישה לקבלת אישור מן העירייה להקמת אוהלי מחאה ו/או באמצעות פינוי לא חוקי של אוהלים, וכן להורות לפקחי העירייה להימנע מלפנות אוהלים תוך שימוש בלתי חוקי בכוח, והכל כפי שמפורט כדלקמן:

1. ביום ראשון 6/5/12 בשעות הערב המוקדמות הוקם בכיכר רבין אוהל מחאה קטן על ידי מספר פעילים של המחאה החברתית, וביניהם מר ת' ח' (להלן: ת'). האוהל הוקם מול האוהל הגדול של תנועת ישראל ביתנו, שהוקם מוקדם יותר באותו היום.

2. זמן קצר לאחר הקמתו הגיע למקום פקח עירייה ודרש ממקימי האוהל לפנותו, מאחר שאין בידם אישור מטעם העירייה להקמתו. הפקח לא הציג כל צו או היתר המסמיך אותו לפנות את האוהל, ומשביקשו ממנו הפעילים להציג בפניהם מסמך כזה, השיב להם הפקח כי 'אני לא נושא עלי את כל ההיתרים', הצביע על בית העירייה ואמר להם לגשת לשם ולבקש לראות את ההיתרים. מספר פקחים של "הסיירת הירוקה" שהגיעו למקום החלו לפרק את האוהל, תוך שהם שוברים באגרסיביות את מוטות האוהל.

3. בכך לא הסתיימה השתלשלות האירועים: בבוקרו של היום שלמחרת, הגיע ת' אל בניין העירייה במטרה לקבל אישור לצורך הקמתו מחדש של האוהל. לדבריו, הוא פנה אל לשכת המנכ"ל ושם נאמר לו בתחילה, כי לא יינתן לו אישור להקמת האוהל וכי 'אין אוהלים בתל אביב'. משהתעקש ת' להישאר בבנין העירייה עד לקבלת תשובה מנומקת, נאמר לו לכתוב בקשה בכתב בה יפרט מהי מטרת האוהל שברצונו להקים, גודלו, מיקומו ופרק הזמן הצפוי לעמידתו במקום. גם בלשכתו של היועץ המשפטי של העירייה קיבל ת' תשובה זהה.

4. זכות ההפגנה במרחב הציבורי נדונה פעמים רבות בפסיקה, בה נקבע כי שטחים ציבוריים, עירוניים, דרכים, כיכרות, רחבות, פארקים וגנים הינם המרחבים המרכזיים בהם ניתנת זכות ההפגנה למימוש. הקמת אוהל הוכרה כחלק מחופש הביטוי והמחאה, שהם זכויות חוקתיות. עיון בסמכויות הנוגעות למתן היתרים ורישיונות להפגנות מעלה, כי לא קיימת הגבלה כלשהי בחוק על הקמת אוהל מחאה בשטחים ציבוריים. לפיכך, הרשות המקומית אינה מוסמכת להתיר או לסרב להקים אוהל מחאה מבלי להצביע על סמכותה החוקית לעשות כן.
5. פסיקה ארוכת-שנים קבעה, כי אין להגביל את חופש ההפגנה אלא במקום שבו קיימת סכנה קרובה לוודאית לפגיעה באינטרס ציבורי כבד משקל. האיזון הראוי בינו לבין הזכות להפגין תלוי בנסיבות הרלבנטיות, ובעיקר: משך המחאה, מיקום המאהל, שטחו, טיב המתקנים הנלווים ומידת ההפרעה, אם בכלל, לסביבה בה הוא מוקם. גם במקרה בו קיימת הצדקה כבדת משקל לפינויו של האוהל, הוא חייב להיעשות באופן מידתי, תוך צמצום הפגיעה בחופש המחאה ותוך מתן שהות סבירה לביצועו, באופן שיהא בידי המפגינים להביע בדרך אפקטיבית את המסר אותו הם מבקשים להעביר.
6. כיכר רבין ממוקמת בסמוך לבניין העירייה, מעוז השלטון המקומי, ובלב ליבה של העיר. קהל רב פוקד את הכיכר ואת הרחובות הסמוכים לה בכל שעות היממה. מטבע הדברים, הכיכר היא המקום המתאים והראוי לקיום פעילות ציבורית, ולחשיפה למסרי המחאה. ואכן, בכיכר מתקיימות חדשות לבקרים הפגנות, טקסים, עצרות ואירועים רבי-משתתפים נוספים הכוללים שימוש במערכות הגברה, אף בשעות הערב המאוחרות. בניגוד לשדרות רוטשילד, בה הוקמו מאהלי המחאה בקיץ שעבר, הכיכר מתפרשת על שטח רחב ידיים, המרוחק יחסית מבתי המגורים ברחובות הסמוכים.
7. מיקומו של האוהל, גודלו הקטן לעומת רחבת הכיכר הענקית, והעובדה שפורק זמן קצר מאוד לאחר הקמתו, מצביעים על כך שהאוהל, במשך "חיייו" הקצרים בכיכר, לא גרם להפרעה משמעותית כלשהי שהיתה יכולה להצדיק את פינויו.
8. ממכלול העדויות שהגיעו לאגודה גם עולה, כי אופן פינויו של האוהל היה שלא כדין. לא ניתנה כל הודעה מראש על הפינוי, לא הוצגה העילה שבגינה נדרש פינוי, והפקחים כאמור פרקו את האוהל בצורה שהוציאה אותו מכלל שימוש.
9. הפסול החוקי שבפינוי אוהל המחאה בולט עוד יותר לנוכח העובדה, כי בכיכר רבין עמד על תילו, זקוף קומה ורחב מימדים, אוהל של "ישראל ביתנו", במשך מספר ימים, בסמוך למקום בו הוקם האוהל הקטן של פעילי המחאה החברתית.
10. בראיון בגלי צה"ל שנערך עימו רק לפני שבועיים הכריז ראש העירייה, על פי הדיווח בתקשורת, כי לא יאפשר הקמת אוהלים וקיום הפגנות ברחבי העיר, אלא במקומות מסוימים שייקבעו על ידו (ראה כתבה שפורסמה על ידי לירן סהר ב Bizportal ביום 30/4/12). ואכן, נראה כי עיריית תל אביב אימצה מדיניות גורפת, לפיה פעילי מחאה המבקש להקים אוהל בשטחה של העיר, צריך להגיש לעירייה בקשה מנומקת בכתב על מנת לקבל אישור. כך התבקש לעשות מר חגי' בפנותו אל העירייה. כך אמרו הפקחים שדאגו לפרק את האוהל במהירות שיא. פניה טלפונית ללשכת היועמ"ש נתקלה בדרישה זהה: יש להגיש בקשה בכתב לקבלת אישור להקמת אוהל.

11. כאמור, הקמתו של מאהל מחאה בשטח ציבורי אינה טעונה היתר מראש מאת הרשות המקומית. לפיכך, לא ברור כלל מכוח איזו סמכות שבדין החליטה העירייה לאמץ מדיניות, לפיה נדרש לקבל אישור מטעמה לשם הקמת אוהל מחאה.

12. על רקע התעוררותה מחדש של המחאה החברתית, לרבות הקמת מאהלי מחאה, אנו מבקשים כי תפעל להתוויית מדיניות והנחיות חוקיות וראויות להתמודדות גורמי העירייה השונים, לרבות פקחיה, עם הפגנות ואירועי מחאה שצפויים להתקיים. בפרט, נבקשך לפעול לביטול מייד של מדיניות העירייה המתוארת לעיל, לפיה נדרש אישור מראש מהעירייה להקמת אוהל מחאה.

13. ככל שבכוונת העירייה להמשיך ולמנוע גם בעתיד הקמת אוהלים בכיכר רבין, בין אם על ידי הצבת דרישה לקבלת אישור מראש ובין אם על ידי פינויים המיידים מהמקום, נבקשך להמציא בפנינו את המקור החוקי שמכוחו פועלת העירייה בעשותה כן.

14. כאמור לעיל, הקמת אוהלי מחאה הינה כלי לגיטימי ומקובל שנעשה בו שימוש תדיר כחלק מהמחאה החברתית המתחדשת בימים אלה ממש. לפיכך, על מנת למנוע הישנות מקרים כגון זה המתואר לעיל בעתיד, נבקשך להשיבנו בהקדם האפשרי ולעדכננו בטיפול הנעשה בבקשתנו.

בברכה,

שרונה אליהו-חי, עו"ד